COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES
ILLES BALEARS

Discurs del President de la Comunitat Autònoma
Diada de les Illes Balears
(març de 1994)

Dignissimes autoritats,
senyores i senyors:

En arribar una fita tan assenyalada com la Diada Autonòmica, dia fixat per celebrar la festa de la nostra Comunitat Autònoma, quan ve l'hora de seure-se a pensar què és més convenient o més oportú dir a tots els nostres conciutadans, és bo de fer, encara que no ho vulguis, que el pensament voli cap a temps enrere i que es presenti la temptació de rememorar tot quant ha passat durant els dies i les hores d'aquests anys —onze, ja— d'autogovern. Com si tan sols fos important veure què ha succeït, com ha canviat la nostra vida, quines diferències hi ha d'ençà que decidim allò que ens importa, o considerar, tal vegada, si els avantatges són més que els inconvenients.

Per això, avui més que mai, voldria tenir el do dels grans oradors, les paraules fluïdes de tots els qui es dediquen a fer prosa literària i, fins i tot, la finura galana i el sentit més florit dels poetes, perquè avui voldria saber pintar amb la imaginació; transmetre amb els sentiments i fer que sigui una realitat viva i palpable, enc que sigui amb esforç, un futur esperançador per al nostre poble. Un futur esperançador que crec que tenim a l'abast de tots, a punt d'aconseguir, si tots ho creim així, si tots ho volem així, i si, endemés, tots ens hi abrinam amb decisió.

I és que hem de reconèixer que és ver que tenim davant un futur ple d'esperances:

Som un poble unit, un poble que ha superat fantasmes —o potser realitats— del passat, que feien impossible pensar en un concepte balear, de país; que ens impedien veure'ns com a conjunt, com a força, com a present i amb voluntat de crear alguna cosa més pel sendemà; que ens feien veure que Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera només eren realitats diferents i enfrontades, o, fins i tot, que, entre part forana i ciutat, no hi podia haver més que mals arrambatges.

Avui, les illes Balears tenen una existència en comú; tenen una vida política i administrativa; comparteixen amb il.lusió unes institucions; i forgen, passa a passa, un model econòmic, social i polític, que les ha de distingir; igual com les distingeix la tradició, la cultura, la llengua, la manera de ser, la voluntat de conformar-se a la norma de ser una mica millors cada dia, fet que ens ha definit al llarg de la història.

Som una societat econòmicament desenrotllada per l'esforç i la imaginació de totes les forces socials; per la capacitat de posar en marxa i millorar cada dia un sistema econòmic que aprofita —i se n'aprofita— les circumstàncies internes de situació geogràfica, de bellesa del paisatge, les meravelles d'un entorn, la bonança de les temperatures i del clima en general, les platges, l'aigua de la mar i tantes altres; i que aprofita també les externes, com són el desig i la necessitat de descansar, l'exigència d'ocupar l'oci, la generalització del desig de passar les vacacions en un lloc diferent d'allà on la gent té la feina, la recerca de la qualitat de vida i moltes altres més que hem sabut considerar com a bàsiques per desplegar una indústria turística. I, al mateix temps, som un societat que no oblida altres sectors, altres fonts de beneficis socials i econòmics, fruit, per exemple, del camp o de la ramaderia, de la indústria o d'altres serveis.

Però, a més d'això, la nostra gent no tan sols és poc conformista, sinó que és perfeccionista: sovint persegueix la millora diària dels sistemes, de les formes i del fons de tot quant fa, plena d'il.lusió, obrint camins nous i fent gala d'enginy. Qui sap si això és una conseqüència de l'especial sentit que, ben segur, devien tenir els nostres avantpassats més antics i que consistia a tenir molt clar que en qualsevol moment forces externes que representaven una amenaça constant de destrucció se'n podien dur, fer malbé o desbaratar tot quant tenien, fruit de la feina, i que formava part de la seguretat del seu futur. I que, per això mateix, era necessari tenir més fort l'esperit, més capacitat d'empenta, fer més feina, saber treure profit de cada cosa i no rendir-se mai en els mals moments, convençuts com ningú que res no s'obté sense esforç i que no hi ha res que faci tant de profit com no aturar mai en el procés de creació.

I avui per avui, encara que hem passat dificultats —i a qualque sector, encara en passen— per circumstàncies que varien segons els casos, ningú no pot deixar d'acceptar, admetre i comprendre que, per l'esforç i la imaginació de tots, de la societat civil i de l'Administració, i per circumstàncies de caràcter internacional que no se'ns escapen, els pròxims anys seran, ho han de ser, anys de retornar a la bonança, sense perdre de vista que el sentit comú mos ha fet baratar els creixements quantitatius en tot el plantejament econòmic, pels creixements qualitatius, que poden aportar riquesa sense hipotecar la qualitat de vida.

No me n'amac, idò, de dir amb orgull que el futur pròxim serà tan bo com vulguem que sigui, sempre que hi facem feina i ens hi esforcem.

Potser qualcú, davant aquesta professió de fe clara i viva en el nostre futur, davant aquesta proclamació no argumentada de les possibilitats que tenim —i dic no argumentada perquè adduir raons i justificacions faria aquest acte massa llarg i perquè, a més a més, crec sincerament que és bo i convenient

deixar lliures de tant en tant els sentiments, els pressentiments, les il.lusions, fins i tot a tall d'utopia, si és necessari, que, justament perquè no hi arribam mai, sempre són un esperó, un estímul, del qual treim profit—; qualcú, dic, pot pensar que pec de visionari, d'il.luminat, que vaig errat, que m'he begut l'enteniment i que gairebé no sé què em dic.

Però podeu creure i pensar, pensar i creure, com diuen les rondalles, que no és així i que sé molt bé què em dic; que, per veure clar que no estam tan enfora de la realitat i que aquest poble nostre que ha passat calamitats i sempre se n'ha sortit; que ha passat gana i tot, però ha sabut crear riquesa per a ell i per als altres que han vengut de fora i aquí han trobat ca-seva; que aquest poble nostre, que se n' ha sabut desfer, de formes i estructures polítiques que no eren les millors per unir–se i fer pinya; que el temps passa i que les circumstàncies, per l'esforç de tots, milloren les condicions de vida; per veure clar tot això, repetesc, basta tancar els ulls un minut i deixar que dues imatges —avui més presents que mai— ens duguin al passat.

La primera imatge és que avui tenim amb nosaltres ciutadans de països d'Amèrica i habitants d'altres regions espanyoles, que tenen el gust de dir-se —i, a més, s'ho senten—, i amb molta d'honra, mallorquins, menorquins, eivissencs o formenterers, enc que no hagin nascut aquí, ni de vegades els seus pares. Són descendents de tots aquells qui, quan les nostres illes eren terres de pobresa, només podien trobar el camí de l'èxit i la possibilitat de fer–se amunt, si corrien l'aventura dels camins del món, per enfora que fossin: anar-se'n a França, partir cap a Amèrica o a qualsevol indret d'Espanya o d'allà on fos, i crear–hi riquesa. Unes vegades, retornaven; d'altres, s'hi quedaven perquè una nova colònia amb l'esperit i els sentiments d'origen hi quedàs plantada. Sense perdre les costums, ni la llengua, ni la manera de ser, ni l'afecte respectuós ni l'estimació per la terreta que deixaren un dia i que era essència de totes les bondats.

Faltava de tot, i això en va fer partir molts: la gent emprenedora mirava de treure el cap, però la que va quedar aquí, no es va fer enrera, i tan aviat com va veure una oportunitat, plantà, regà i va fer créixer l'arbre d'una nova estructura econòmica. I és que l'esperit emprenedor, feiner, surt sempre a llum —llavors, ara i després—, ja sigui a l'ombra de la tranquil.litat i de l'èxit econòmic, ja sigui en circumstàncies més adverses. L'empenta que va fer possible allò, ha permès això altre. Des de baix, i en condicions ben diferents, sempre hem sabut treure endavant ca-nostra: mai no hi hem renunciat.

L'altra imatge, tal volta la dóna aquesta sala, aquest palau, que avui ens acull, un temps, representació i seu de la "Diputación Provincial", símbol involuntari del centralisme ciutadà o, si tant voleu, de l'oblit dels petits i allunyats.

Un sentiment que avui, com a illes oblidades, com a conjunt, encara tenim respecte de l'Administració de l'Estat i ens fa lluitar per uns canvis polítics que costa d'aconseguir.

I tanmateix, un edifici que, en albergar el Consell de Mallorca, ha passat a ser representació viva de la nova estructura política (com passa a Menorca amb el seu o a Eivissa i Formentera, amb el seu també). Una forma nova de concepció més moderna, més democràtica, més adequada a la realitat i a la

manera de ser de les nostres illes, que volen ser "balears", però sense deixar de ser elles mateixes. Un camí, per on avançam amb seguretat i responsabilitat, per bé que vegem les dificultats que s'han de superar.
Dues imatges, idò, realitat i símbol alhora, superades per la imaginació i l'esforç, en un cas, o per la percepció política dels nostres representants, que han sabut trobar un camí encertat.

Dos instruments per vèncer aquestes dificultats: un, el seny i la capacitat de feina de la nostra gent; i l'altre, la Constitució i, sobretot, l'Estatut d'Autonomia —peça clau del nostre autogovern—, que planteja unes institucions, que planteja unes possibilitats, que ens dóna la garantia de l'autogovern.

Dos instruments, i, per damunt de tot: vosaltres, dones i homes d'avui i del passat pròxim i llunyà; vosaltres que conformau amb orgull un poble vertader.

Un poble vertader que es distingeix:

— perquè les seves arrels revinclen per les roques sòlides de les tradicions més antigues i s'abeuren de les terres enriquides per les costums sobrevengudes i acceptades.
— perquè es ferma de bon grat amb els lligams d'una cultura que li és pròpia, enveja de tots quants ens coneixen i exemple de la vivor del seny d'una gent que ha sabut conrear tots els camps dels coneixements.

Un poble, per amor a una llengua que té pròpia i de la qual se sent orgullós; que ha passat les proves més difícils de supervivència, que sona com a música encisadora i que du ressonances d'un temps que, a voltes, sembla que no ha passat.

Un poble gran i honest pels sentiments que bateguen dins el cor de la gent. Uns sentiments que parlen de solidaritat, solidaritat que aquí fa compartir amb altres el progrés i la prosperitat i que, al mateix temps, entén el deure de participar en el desplec econòmic d'altres llocs d'aquesta Espanya, àmplia i diversa, de la qual vol ser part viva i important. Uns sentiments que parlen de comprensió i de respecte a l'hora d'acceptar costums, tradicions, maneres de xerrar, cultures, de tots quants passen i se'n van o passen i s'hi queden, perquè considera que això ens enriqueix i ens fa progressar.

Un poble, per l'esperit de saviesa que els majors inculquen en els més joves i que els fan despertar un cert sentit, el seny, per saber triar i distingir sempre entre allò que és inconvenient i allò que és oportú.

Un poble creador, imaginatiu; un poble que, ara i aquí, per mediació de tots vosaltres i dels qui no han pogut venir; per mediació dels representants de les institucions i de la societat civil, celebra el dia més important d'aquest segle; el dia en què tornà a ser ell mateix perquè va tornar a tenir capacitat de decisió i capacitat d'autogovern.

I aquest poble és el vostre poble, d'aquells qui l'estimen des de la llunyania d'Amèrica o des de la separació que comporta viure en altres ciutats.

És el vostre poble, que avui vos distingeix amb la Medalla d'Or de la nostra

Comunitat Autònoma, per no haver–vos oblidat mai de la llacor d'aquesta terra ni de la seguretat de les seves roques.

És el vostre poble, el nostre poble, el meu poble.

Mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers, visca el nostre poble! I per molts d'anys!